GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 24.

W e Srzodę Dnia 22. Marca 1797.

PATENT.

My Franciszek Wtóry, z Bożey Łaski obrany Cefsarz Rzymski, po wszystkie czasy Pomnożyciel Rzeszy, Król Niemiecki, Węgierski, Czeski, Gallicyi i Lodomeryi &c. Arcy - Xiąże Austryi, Xiąże Burgundyi i Lotharingii, Wielki Xiążę Toskański &c. &c.

Zważaiąc, iż za rządu Polskiego Biskupom i Opatom rożne duchowne Praetury czyli rząstwa, woytostwa lub sołtystwa z tym obowiązkiem rozdano, aby one uboższey szlachcie do użycia ustąpione były, że oraz Biskupi i Opaci w żadnym sposobie prawo własności na takowe praetury czyli rząstwa lecz szczególnie Jus distribuendi otrzymali, widziemy się przeto nakłonieni, toż prawo rozdawnicze (Jus distribuendi) odtąd zupełnie znieść i wszelkich tym podobnych w doczesne użycie ustanowionych prywilegiatow niniеyszym wezwać, ażeby się zswoiemi na ten koniec wydanemi przywileiami w ciągu 3 miesięcy zacząwszy od daty publikacyi niniеyszego Patentu przed naszym kraiowym gubernium w Krakowie tym pewniey wykazali ile w przeciwnym przypadku takowe przywileie bez dalszych względów za nieważne uznane będą; iak więc My skłonni będziemy tych, którzy przywileie swoie przed obięciem naszym Gallicyi zachodniey otrzymali, utwierdzić w użyciu dożywotnim takowych Praetur.

Dan w Stołecznym i rezydencyonalnym Mieście naszym Wiedniu dnia 8go Lutego 1797 Panowania naszego szostego Roku.

F R A N C IS Z E K.

(L. S)

Prokop Hrabia Łozanski, Krolestwa Czeskiego Nayw. &c. A. A. Kanclerz

Z Rozkazu Naywyższego J. C. K. Mci Podpisano Leopoldus Baron v. Haan.

Z Paryża d. 27. Lutego.

List Jenerała Buonaparte do Dyrektoryu, z głowney kwatery Macerata d. 27. Pluvios (d. Lutego.)

Nasze woyska spodziewam się będą tego wieczora w Foligno, a iutro rano złączą się z temi, którym na Siena i Cortona maszerować kazałem.

Loretto na 3 mill: skarbiec miało, z którego nam się blisko 1 mill: liw: dostało. Obraz Madonna, czyli Matki Boskiey Loretańskiey z wszystkiemi relikwiami wam posyłam; skrzynia z temi rzeczami iest prosto do was adresowana, i wy sobie z tym postąpicie, iak wam się naylepiey będzie zdawało. Madonna iest z drzewa; iaka szkoda! Prowincya Macerata, znana pod nazwiskiem Ankony, iest iedna z naypięknieyszych i bez wątpienią naybogatsza z prowincyy Papiezkich. W Tyrolu i nad Piawą nie zaszło nic nowego. Znaydziecie tu przyłączony inwentarz zabraney artylleryi w Mantui i w Ankonie; tudzież kopią mego listu do kardynała Mathei..

D. 30. Pluvios (d. 18. Lutego z głowney kwatery Tolentino.

Nasze woyska Umbria i kray Perugia opanowały; małey prowincyi Canorino także iesteśmy panami.

Podpisano *Buonaparte.*

Liczba zabranych w Mantui armat wynosi do 500, między którémi iest 126 metalowych, od 36 do 16 funtowych, 175 pietnasto funtowych i mnieysze, potym 56 mozdzierzy, 43 polowych armat, 16 haubic; oprócz tego 17115 fuzyy z których iest 5000 do użycia, 4484 par pistoletów, z których 2500 do użycia, 36,200 funtów żelaza 32,400 funtów ołowiu, którego połowa w kulach, 529,000 funtów prochu, 1 mill: 214,000 ładunków dla piechoty i 160,228 dla iazdy, 187,392 kul różnego gatunku, 15,503 bomb, 14745 ładunków do armat, 2093 do haubic &c. potym 38 polowych armat od dywizyi jenerała Wurmsera, z ammunicyą do nich, 184 prochowych wozów &c. Do tego etatu nie należy broń, którą garnizon Austryacki wyszedłszy z Mantui złożył.

W Ankonie znaleziono 99 armat, 23,600 funtow prochu, 23,102 kul armatnych, 500 bomb, 2287 fuzyy, 3000 funtow ołowiu w kulach &.

Kopia listu jenerała Buonaparte do kardynała Mathei, z głowney kwatery Ankony d. 13 Lutego.

W liście, któregoś sobie dał pracę pisania do mnie, uznałem Moi Kardynale ową prostotę obyczaiów, która cię charakteryzuie. Z przyłączonego tu drukowanego pisma wyczytasz przyczyny, które mnie nakłoniły do zerwania między rzecząpospolitą Francuzką i Oycem S. zawartego zawieszenia broni; nikt nie iest bardziey o chęci rzeczypospolitey Francuzkiey zawarcia z Oycem S. pokoiu, iak sekretarz stanu kardynał Busca przekonany, co w liście swoim do kardynała Albani, który był drukowany, a oryginał w ręku moich trzymam, wyraził. Złączono się z nieprzyiaciołmi Francyi, w ten czas kiedy naypierwsze mocarstwa ubiegały się do uznania rzeczypospolitey i zawierania z nią pokoiu; podchlebiano sobie próżnemi chimerami, i nic nie opuszczono do ściągnienia nieszczęścia na ten piękny kray.

Z tym wszystkim zostaie się ieszcze dla Oyca S. nadzieia do uratowania swych kraiów, kiedy więcey wspaniałości rzeczypospolitey Francuzkiey zaufa, i uchwy-

ci się całkiem i śpieszno negocyacyi pokoiu. Wiem iż Oyciec Swięty był oszukanym; chcę nowy dowód umiarkowania dyrektoryatu rzeczypospolitey Francuzkiey przed całą Europą okazać, wyznaczaiąc pięć dni czasu Oycu S. do wysłania pełnomocnego negocyatora do Foligno, gdzie ia się sam znaydować będę, i tam chciałbym co się moiey osoby tyczy, dadź iasny dowòd szacunku dla stolicy S. Co się bądz stanie Mci Kardynale, proszę WPana abyś był o moim wysokim szacunku przekonany, z ktòrem &c.

Podpisano *Buonaparte*.

Kommissarze, ktòrzy mieli od rządu zlecenie wyszukiwania osobliwszych przedmiotów sztuk i wiadomości po Włoszech, z Loretto nas następuiący list d. 14 lutego do dyrektoryatu napisali.

Obywatele Dyrektorowie! Kommenderuiący jenerał Buonaparte, zbieraiąc dla rzeczypospolitey wszystkie rzeczy, ktòrych Papiezki jenerał Colli nie miał czasu z skarbcu Loretto uwieść, następuiące rzeczy zabrał, których dla oszukania łatwowierności ludu używano, a te są: 1) Jeden mniemany cudowny Matki Boskiey drewniany obraz. 2) Kawałek starego kamlotu, który podług powieści ma bydź z sukienki Matki Boskiey. 3) Porcelanowe potłuczone trzy półmiski, które iak powiadaią do iey gospodarstwa należały; ale te pewnie tak wysokiey starożytnosci nie zasięgaią.

Te rzeczy są od obywatela Villetard, w przytómności obywatela Monyc członka instytutu narodowego i obywatela Moreati doktora Medyolańskiego i członka rady 40 obięte. Protokół zabranych tych rzeczy iest tak od tych 3 obywateli, iako też od jenerała kommenderuiącego i archidyakona Lorettańskiego podpisany. Aby zaś o prawdziwości tych sztuk nie powątpiwano, iest na każdey z nich pieczątka czerwonem lakiem kommenderuiącego jenerała przyciśniona. Jenerał Buonaparte, który właśnie ztąd wyiechał, zalecił nam, Obywatele Dyrektorowie, przesłanie wam tych rzeczy. Kazaliśmy umyślnie małą skrzynkę do tego zrobić, w którą wspomniony protokòł iest razem włożony; w prędkości nie mogliśmy go na drugą rękę przepisać, ponieważ osoby które go podpisały zaraz na konie musiały w siadać, więc tylko ten exemplarz iest. Ten protokół znaydziecie w paczce, w którey iest drukowana historya Domu S. w Lorecie, iaką tu przedaią. Skrzynkę tę, która do was iest adreſsowana, oddaiemy w ręce obywatela Haller, który dziś w wieczór tu przyiedzie i zlecenie odbierze, aby ią z wszelkim bezpieczeństwem wam przesłał. Dom S. w Loretto zostanie do dalszego rozkazu jenerała kommenderuiącego zamknięty. Pozdrowienie i szacunek.

Podpisano *Tinet i Monye.*

Jeszcze pod d. 15 Lutego jenerał Buonaparte z główney kwatery Macerata wydał tey osnowy odezwę.

Ustawa konwency i narodowey względem wyprowadzenia z kraiu, zakazuie nieprzysięgłem Xiędzom na grunt rzeczypospolitey Francuzkiey powracać, ale im nie zakazuie bawienia się w zdobytych przez armie Francuzkie kraiach. Też ustawa rządowi Francuzkiemu zostawia moc do przedsięwzięcia w tey mierze takich kroków, iakich okoliczności wymagać będą; jenerał kommenderuiący będąc kontent z sprawowania się nieprzysięgłych Xięży szu-

kaiących we Włoszech schronienia, stanowi zatym: 1) Nieprzysięgli Xża maią wolność zostania się w kraiach Papiezkich przez armią Francuzką zdobytych. 2) Zakazuie się pod naysurowszą karą każdemu żołnierzowi Francuzkiemu, mieszkańcom, Xdzom czy zakonnikom kraiowym, pod iakimkolwiek bądź pozorem, nie czynienia Xdzom nieprzysięgłem naymnieyszy przykrości. 3) Xża nieprzysięgli będą po klasztorach umieszczeni, gdzie im przełożeni maią dać stancye, żywność światło i opał. 4) Przełożeni klasztorow każdemu takiemu Xdzu dadzą 15 liw. Francuzkich na suknie i iego utrzymanie się na miesiąc, a on obowiązany będzie za to msze odprawić. 5) Przełożony każdego klasztoru ma kommendantowi mieysca nawizko, wiek i kray znayduiących się uniego nieprzysięgłych Xży podać, i takowi Xża przysięgę posłuszeństwa rzeczypospolitey Francuzkiey przed kommendantem wykonaią. 6) Administracye śrzodkowe, municypalności, jenerałowie kommenderuiący w rożnych okręgach, kommendanci mieyscowi są wszyscy obowiązania do wykonania ninieyszego rozkazu. 7) Jenerał kommenderuiący przyymie z ukontentowaniem, co biskupi i inni miłosierni Xża dla polepszenia łosu wyprowadzonych Xży zechcą uczynić.

Podpisano *Buonaparte.*

Dyrektoryat wydał także wczoray rezolucyą w treści: Iż wszystkim Xdzom Francuzkim, którzy nie są za iaki występek aresztowani, a chcą się do zaiętych przez armie Francuzkie Papiezkich kraiow udać paszporta maią bydź wydane. Jenerał kommenderuiący Włoską armią ma wszelkiego starania dołożyć, aby los tych Xży, tak iako i tych których iuż tam armie Francuzkie zastały, był obmyślony.

Pod d. 18 Lutego jenerał Buonaparte napisał ieszcze następuiący list do Dyrektoryatu.

Jenerał Angereau z 60 chorągwiami Austryackiego z Mantui garnizonu do Paryża wyiechał; zobaczycie, Obywatele Dyrektorowie w tym walecznym jenerale, któremu rzeczpospolita tyle istotnych usług winna, obywatela, który cały gorliwością utrzymania rządu i naszey konstytucyi iest zaięty. Nie opisuię wam tego wszystkiego, co on w tey kampanii uczynił; powiem tylko, iż nie było ani iedney potyczki, w którey by on się i iego waleczna dywizya do zwycięztwa nie przyłożyła. Prosze was iak tylko swoie poselstwo zakończy, i gdy przez ten czas kiedy armie niemogą bydź bardzo czynne familii swoiey interefsa załatwi, odeślicie mi go zaraz do armii nazad.

Podpisano *Buonaparte.*

Portugalia, iak słychać, za uczyniony z nią pokoy ma znaczną summę Francyi zapłacić.

Dzisiay u traktyera Benoit blisko 500 deputowanych ciała prawodawczego z okazyi wzięcia Mantui daią wielką ucztę. Niektórzy dyrektorowie, Francuzcy ministrowie i zagraniczni posłowie są na nią zaproszeni; ta uczta do 20,000 liw. ma kosztować.

Znany Puisaye, który na nowe w Bretanii chciał rewolucyą zrobić, iest z kilką swemi stronnikami w Laval aresztowany. Jego papiery są zabrane i dyrektoryatowi odesłane. Jak wiadomo hrabia Sombreuil, nim roztrzylany został Piusaye obwiniał, iż on przez swoie proiekta do wy-

prawy Quiberonu i nieszczęścia, które pod ów czas emigrantow spotkało szczególniey się przyłożył.

Za ostatni royalistow spisek wielu tu w Paryżu i w pobliskości osób aresztowano; 13 ich do Templu przyprowadzono. Oprocz 5 kobiet, ma się międzyniemi i dawna Xięni Mad: de Boisguerin znaydować, u ktorey ważną korrespondencyą miano znaleść. Mowią iż Pani Souci, która corkę Ludwika XVI do Wiednia odwoziła, także iest aresztowana. — W Awenionie zaszły znowu rozruchy, przy których około 40 osób było ranionych lub zabitych. Fakcyoniści, którzy pod czas pierwiastkowych zgromadzeń chcieli tam przewodzić, nieiakiego Agricola Moreau mieli na czele; ale spokoyność iuż przywrocona.

Tuteyszy Pruski poseł Sandos-Rollin leży chory. — Charlier członek rady starszych z melancholii się zastrzelił. — Od 19 t. m. proceſ Baboeufs się rozpoczął; wielu oskarżonych protestowało się przeciw naywyższemu narodowemu trybunałowi, iako nieprzyzwoitemu dla nich sądowi. Pokażdey seſsyi wszyscy aresztanci horem spiewaią patryotyczne piosneczki.

Rzeczpospolita Genewska obywatela Michely swoim posłem przy dyrektoryacie mianowała. — Dziennik *Miroir* mowi: Kiedy Necker o rewolucyi pisze, tak mi się wydaie, iak gdyby doktor swego chorego, którego zgubił historyą choroby opisywał.

Z Brest mała flottyla z 4 woiennych okrętow i 1200 dawnych galerowych niewolnikow, d. 16 na morze wyszła. Na 2 miesiące iest w żywność opatrzona; iedni mniemaią iż iest przeciw Jersey i Guernesey, drudzy iż ku brzegom Szkocyi przeznaczona, gdzie owi ludzie gatunek maley szuanerii maią uformować.

D. 24 dyrektoryat do rady 500 posłał poselstwo w którym donosi, że spokoyność i dobro w St. Domingo zaczenaią na nowo zakwitać, że tam wielka liczba plantownikow pracuie, że liczni korsarze tę kolonią zbogacaią i że się ludność na tey wyspie powiększyła. Ponieważ Anglicy nie tylko przeciwko samem republikańckim falangom walczyć muszą, przyśli na tę myśl iż przeciwko Francuzkim kolonistom, którzy boso na nich nacieraią wielkich brytanow z kirasem na szyi i wielkiemi kolcami wypuszczaią. — Deputowany Voblanc oświadczył, iż te wiadomości powiększey części są nie prawdziwe.

Szkoda mowią tuteysze pisma, że nasze woyska trochę prędzey do Loretto nie weszły, byłyby tam 20 złotych lamp dyamentami osadzonych, które się dzień i noc w kaplicy paliły, zastały. Oprocz wielu kielichow i innych złotych naczeń, wisiała na śrzodku kościoła wielka z samego złota gwiazda, która 35 pereł wielkich, 8 diamentami, 10 rubinami, 16 topasami, w śrzodku szmaragiem, 6 rubinami i 9 wielkiemi dyamentami ozdobiona była. Ten szacowny kleynot był od królowy Francuzkiey Ludowiki żony Henryka III w roku 1588 darowany. Był tam także kosztowny halsztuk złotego runa od Filipa IV króla Hiszpańskiego chowany, potym sznur z 225 dyamentow, cytadella Hawru cała z srebra, statua Ludwika XIV iako dziecię ieszcze z litego złota &c.

Przy Rochefort z 5 woiennych okrętow złożna Angielska eskadra pokazała się rozumieiąc iż w tamtych stronach zastanie

naszą fregatę Fratternité i inne okręty, ale te iuż były w porcie. --- Na kandydata do dyrektoryatu bar dzo teraz obywatela Barthelemy w Bazylei przeznaczaia. — Ostatnie elekcye w St. Domingo deklarowano za nieważne.

Z Paryża d 3. Marca.

D. 28 lutego dyrektoryat dawał publiczną audyencyą, która nadzwyczay świetną była, i jenerał Angereau zabrane po Austryackim garnizonie w Mantui 60 chorągwi dyrektoryatowi oddawał. Ta ceremonia była na podworcu pałacu *Luxemburg* odprawiona, ponieważ zwyczayna sala audyencyi była do tego zamała. Na środku podworca był amfiteatr wystawiony, na którem drzewo wolności stało, a na tym trzech kolorowa chorągiew powiewała i dawniey zdobyte chorągwie były uczepione. Dyrektoryat, Francuzcy ministrowie, wiele zagranicznych posłow i kupa obywateli było na tey ceremonii przytomnych. Konne i piesze gwardye dyrektoryatu osadziły podworzec dla zachowania porządku. Woyskowa muzyka grała patryotyczne piosneczki; wystrzał z armaty zapowiedział nadeyście 60 chorągwi, które tyleż starych żołnierzy niesło. Gdy jenerał Angereau na podworzeć wchodził, dały się powszechne okrzyki: Niech żyie rzeczpospolita słyszeć. Obok niego szedł iego oyciec, stary żołnierz, i chociaż siwem włosem pokryty, widać w nim ieszcze żołnierską postać, i brat iego młodszy, towarzysz woiennych działań, który adiutantem przy nim iest. Niedaleko niego szedł także brat jenerała Buonaparte, który dopiero rok 12ty liczy. Minister woienny miał nayprzed do dyrektoryatu przemowę, w ktorey między innym przytoczył:

„ Gdy początkowo tyle Królów przeciwko nam się związało, i gdy niedoświadczenie naszych woysk, a wielkość sił nieprzyiacielskich do naywyższego stopnia powiększano, nikt przewidzieć nie mógł, aby gieniusz rzeczypospolitey z czasem swe skrzydła od Hollandyi aż do Tybru rozciągnął. Lecz temu ludowi przystało, który się swey wolności sam dobił, aby tę wolność w mieyscach tych, które iey kolebką były, nazad przywrócił. Pierwsze nasze kampanie są szczególniey z owego szybkiego poruszenia pamiętne, kiedy million ludzi na granice wysłalismy, którzy na przeciw doświadczeniu zapał i męztwo wystawili. Teraźnieysza kampania wcale inny widok okazuie. Gieniusz wodza bie się przeciw nauce i doświadczeniu dawnych woiowników; waleczność Francuzka przebywa góry i rzeki, uprząta wszystkie zawady sztuki i natury, i w zgiełku zwycięztwa słodki i wspaniały charakter przybiera. Nasi woiownicy w tryumfuiącym swym marszu okazuią się oswobodzicielami ludow, nie burzycielami rządow; wspieraią religią i kunszta, których oyczyznę zdobyli. Cieszę się, Obywatele Dyrektorowie, iż wam mogę walecznego Angereau prezentować, który na wzór Buonapartego w bitwie pod Arcole chorągiew porwał; z nią się przedarł i tym sposobem zwycięztwo zadecydował. „

Potym jenerał Angereau miał następuiącą mowę do dyrektoryatu, pod czas którey naywiększe milczenie panowało.

Obywatele Dyrektorowie! Włoska armia, którey imieniem te nieprzyiacielskie chorągwie wam przynoszę, włożyła na mnie obowiązek, bym iey uczuciów był tłumaczem i o nieprzełamaney przychylności iey do teraźnieyszey konstytucyi

was zaręczył, i oraz zapewnił iż nic bardziey niepragnie tak ziednania rzeczypospolitey trwałego i chwalebnego pokoiu. Ta armia wierna swey przysiędze, chlubna z swych czynów i szacunku przyiaciół rządu republikańckiego, usprawiedliwi w następuiącey kampanii dobre o sobie mniemanie, które iey 64 potyczek i 27 bitw od 11 miesięcy ziednały. Niedosyć było dla niey zniszczyć 5 licznych armiy nieprzyiacielowi: upór iego, ieszcze w garnizonie Mantuańskim pokładał nadzieię utrzymania Włoch. Jakoż liczba woiowników, reputacya jenerała, który w tey fortecy był zamknięty znaczne magazyny którémi była opatrzona, to wszystko przykładało się do utrzymywania w nim tey próżney nadziei, i dla tego wysłany agent Wiedeński do traktowania o pokóy do Wicenca tak wysoko swe pretensye stroił. Chwała ugruntowania zdobyczy we Włoszech przez wzięcie Mantui, została więc Włoskiey armii zachowana. Jakież natężenia może nieprzyiaciel na dal przeciw republikańckim żołnierzom wystawić, którzy nawet takie zawady, co natura od wieków gotowała, przezwyciężyli; przeciw żołnierzom, którzy się oswoili z głodem, pragnieniem, przymuszonemi marszami i dla których żadney ofiary niemasz trudney? Tyle cnot, Obywatele Dyrektorowie, musiały koniecznie potwarz sciągnąć; lecz niechay posłuchaią cudzoziemców iakie pochwały Francuzkim woyskom daią, a dosyć iesteśmy zemszczeni.

Jak daleko się nieprzyiaciele oyczyzny i owi podli dworacy oszukali, którzy się nadzieią dania nam pana durzyli! Republikancki żołnierz biie się 6 lat, aby innego pana nad ustawę nieznał. Nie, Obywatele Dyrektorowie, wszystkie fakcye przed mądrością waszą i przed walecznością armiy muszą upaść; Włoska armia nie przestanie wszystkich proiektów wspierać, do ziednania rzeczypospolitey pokoiu, który iest wszystkich iey przyiaciół iedynem życzeniem. Oby wasza mądrość i iey męztwo roszczkę oliwy z wawrzynem połączyły i nieprzyiaciół republikanckiego rządu do szanowania go zniewoliły!,,

Prezydent dyrektoryatu odpowiedział na to między innym, co następuie:

" O Paryżu, kolebko rewolucyi, iakże wiele powabów musi ten widok dla ciebie mieć! gdy oprócz tego poszczycić się możesz, iż ieden z woiowników, który w Pireneach, Alpach naywięcey się do chwały republikanckiey broni przyłożył, w twych murach się rodził. Wychwalano zawsze wielkie czyny wodzów, którzy Królom służyli; lecz nie mogą się z cudownemi czyny porównać, które miłość wolności i gieniusz świętey równości, co ludzi na mieyscu, ktore im sama natura zakryśliła stawiaią, dokazuie. Waleczny Jenerale! powiedz twym braciom zbroynym, że ich czyny, ktore wzięciem Mantui uwieńczone zostały, powszechny zapał sprawiły, tak iż nayzakamialszy nieprzyiaciel musiał umilknąć. Imieniem tryumfuiącey rzeczypospolitey, przyciskam cię Obywatelu Jenerale do mego łona.,,

Tu następuie serdeczne uściskanie prezydenta z jenerałem Angereau; ostatni odebrał choragiew i całą zbroię w podarunku. Uroczystość ta przy piękney pogodzie została muzyką i wykrzykami: Niech żyie rzeczpospolita! zakończona.

W Mantui trzecia część mieszkańcow na zaraźliwą chorobę pod czas oblężenia wymarła. Garnizon także wiele ludzi utracił. Cmentarze musiano niegaszonym

wapnem posypać, aby dalszey zarazie zapobieżono.

Będący deputowani Medyolandscy, dla ubogich i ranionych żołnierzy 12,000 złożyli.

Dyrektoryat sławnemu admirałowi Bougainville nad iedną z naszych flott kommendę oddał. Ten admirał iak wiadomo rożnemi dziełami się wsławił i z swey podroży około świata iest znany — Tuteysze pisma mowią, iż nasz rząd na nowo od Genui 4 milliony żąda, i aby mieszkańcy tego kraiu rozbroieni zostali.

Deputowany Jean Debry mowi w swoim rapporcie o spisku ostatnim, iż ten od samych royalistow był knowany i stronnicy Ludwika XVIII. byli iego hersztami.

W Mayenne odkryto gatunek royalistow spisku, ktory podobno do ostatniego spisku w Paryżu należał. Nieiaki Chauveau dla Ludwika XVIII. rekrutow werbował; 2 grenadyerow chciał także na swoią stronę przeciągnąć, lecz ci go potym wydali. Wyznał przed niemi iż z iego namowy ow postyllion z Brest był zrabowany. Gdy dom Chauveau otoczono, znaleziono przy nim liczną korrespondencyą, 6 workow pieniędzy, z ktorych publiczne kassy złupił, 2 chorągwie z liliami &c. Do sądu kryminalnego w Laval iest iuż oddany.

Zniesiony dawniey osobisty areszt za długi iest znowu przez radę 500 nazad przywrocony.— Cztery Papiezkie chorągwie także do Paryża przysłano.— Tuteysze pisma mowią, iż na czele spisku w Turynie znaydował się iakiś Xiążę, ktory się chciał regentem ogłosić. — W Paryżu rachuią teraz 950 domow, w ktorych zacząwszy od naywiększego hotelu, aż do naymnieyszey szynkowni, co tydzień publiczne bale bywaią. — Dzieło Neckera o rewolucyi iuż drugi raz drukowane iest.

W tych dniach dyrektoryat następuiące poselstwo do rady 500 posłał: Żądaliście obiasnienia względem reklamacyy i zapisow na liście emigrantow; całkowita liczba umieszczonych na tey liście osob nie iest dokładnie wiadoma; ale powszechnie biorąc może do 120,000 osob wynieść. Wiele departamentow ieszcze swoich list nienadesłały; dla tego że niektore imiona podwoynie były napisane, nie może ieszcze liczba ich bydź dokładnie znana. Liczba reklamacyy przeciwko wpisom wynosi 17,000; 4500 nalega tylko o wymazanie, reszta milczy. Dyrektoryat 1500 reklamacyy rezolwował, 170 pozostało na liście, reszta iest wymazana; nie zostaie się więc tylko 3000 reklamacyy, do rezolwowania dyrektoryatowi.

Gilbert Desmolieres nie dawno żalił się w radzie 500 na wielką liczbę miedzianey monety, ktorą w cyrkulacyą wprowadzono. " Kiedyśmy, rzekł, 3000 millionow złota i srebra mieli, nie było więcey iak 8 millionow drobney monety; teraz kiedy i 2000 mill: dobrey monety w cyrkulacyi nie mamy, 40 mill: miedzi cyrkuluie. Złoto i srebro będzie przez to rzadsze i zagranicę wyydzie, miedź się sama zostanie, przez co żywność poydzie w gorę. " Uwagi iego do menniczney kommissyi odesłano.

Puisaye, ktorego w Laval aresztowano był członkiem konstytucyynego zgromadzenia — Z Madrytu donoszą, iż Hiszpański jenerał artylleryi hrabia Colomera, ktory się przeciw Gibraltaru pod imieniem Don Martin Alvares dawniey wsławił, swoy urząd złożył, i na iego mieysce don Godoi, brat Xcia pokoiu ma nastąpić.

DODATEK

DO N^ru. 24.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 22. MARCA 1797.

Z Londynu d. 20. Lutego.

Rząd z wschodnich Indyy odebrał wiadomość, iż tak śmiertelna choroba między woyskami Angielskiemi w Trincomale panuie, iż ieżeli tam znacznych posiłkow nie posle, tych nowych zdobyczy nie można będzie utrzymać. Rozchodzi się tak że wiadomość iż Typposaib z Marattami zaczepny i odporny allians zawarł, co naszey wschodnich Indyy kompanii wielki cios zada.

Nowa pożyczka 10 mill. nieidzie naylepiey; papiery spadaią; wczoray stały 53 procentow. Od roku 1745 nie pamiętaią takiego nacisku ludzi do banku po pieniądze, iak teraz od kilku dni. — Potwierdza się iż nasze okręty przeznaczone z Hawany do Kadyx Hiszpańskie okręty St. Philipp i St. Jago zabrały, których ładunek na 40,000 f. szt. szacuią.

Armia nasza w wschodnich Indyach, o którą iestesmy niespokoyni, między innemi buntowniczemi rezolucyami i tę przed się wzięła, iż innym krolewskim woyskom przystępu do wschodnich Indyy nie dopuści. Z niecierpliwością oczekuiemy tedy wiadomości, co się z wysłanem tam woyskiem z przylądku dobrey nadziei stało.

Z Kadyx d 7. Lutego.

Nasza flotta iuż ciesninę Gibraltaru minęła; niektòrzy utrzymuią iż płynie do Brest, oczym w krotce wiadomość mieć będziemy.

Z Frankfurtu d. 1. Marca.

W tym momencie ważną wiadomość odbieramy, iż Cesarz Jmć także z swoiey strony neutralność naszego miasta uznał; więc w każdym woiennym zdarzeniu iesteśmy iuż wolni od wszelkich wypadkow. Mowią zapewną rzecz iż armia Cesarska zupełnie opuści Ren i nową linią demarkacyyną uformuie. 2 bataliony od Kinskiego i dywizya husarow Skeler idą do Włoch.

Z Bazylei piszą iż tamtędy 2 kuryerow z Wiednia do Paryża przebiegło, i depesze ich maią sie do pokoiu ściągać — Xżę Sasko - Cieszyński spodziewany iest w Manheimie.

Od Menu d. 7. Marca.

Xżę biskup Spirski d. 26 lutego w zamku Freudenheim w Paſsawie w 76 roku wieku swego pożegnał się z tym światem. — Rząd Francuzki neutralność miasta Frankfurtu przyznał; Ceſsarz Jmć na prożbę tego miasta, także iego neutralność chce uznać, tylko w przod swoy kontyniens z 300 ludzi do 1400 ma powiększyć. — D. 25 lutego konwencya niższey Saxonii stanow swoie seſsye znowu w Hildesheim otwarła.—Między poddańst wem w opactwie St. Gallen zaczenaią się wielkie rozruchy, ponieważ teraźnieyszy opat niechce im tego dotrzymać, co im iego poprzednicy obiecali.

Z *Hagi d.* 4. *Marca.*

Przedwczorem 2 morskich officyerow, ieden z Texel, drugi z Helwetfluis tu zwiadomością przybyło, iż obydwie dywizye naszey flotty, które się w tych portach znaydowały na morze wyszły. Pierwsza składa się z 8 liniowych okrętow i 4 fregat pod rozkazami wice admirała Rynties, a druga z 3 liniowych okrętow i 4 fregat, pod kommendą kontra admirała Blois van Translong. Wczoray umyślny z wiadomością tu z Texel przybył, iż ta flotta połączywszy obydwie dywizye razem, czego Anglicy naybardziey przeszkadzali, do Texel nazad wrociła Niewątpią iż ta zupełnie uzbroiona flotta w krotce na morze wyydzie i swoie działania rozpocznie.

Zgromadzenie iest teraz administracyą, która się żołdem dla 25,000 woyska Francuzkiego zatrudniała, zaięta. Wiele skarg przeciw niey zachodzi; między innym obwiniaią ią że ona zamiast 25,000 woyska 28,000 opłacała. Na żądanie wielu wszystkie czynności tey administracyi będą drukowane; każdy członek za rzetelność swego urzędowania musi odpowiedzieć. Reprezentant Hoff między innym utrzymywał iż przeszło z 6 mill. do czego one były użyte nie mogą zdać sprawy. Nowe członki do tey administracyi iuż obrano.

Do Leuwarden zainformowania się dokładnie o tamteyszych rozruchach 2 reprezentantow wysłano. — Każdy członek ciała prawodawczego będzie miał podług konstytucyi nowey 3000 zł. (9000 zł, pol.) na rok.

Od Granic Roſsyyskich d. 11. *Marca.*

Podług ustnego wyznania niektòrych ludzi, którzy się pod ów czas kiedy Katarzyna II. umarła, w Petersburgu znaydowali, ta Monarchini miała aktualnie z krzywdą swego syna teraźnieyszego Imperatora testament uczynić, i ten przy śmierci hrabi Zubow do wykonania oddała. W tym testamencie teraźnieyszy W. Xżę Alexander miał bydź na mieyscu swego oyca do tronu przeznaczony. Kiedy mu ten testament oddano, niechciał go sam otworzyć, ale pobiegł z nim do oyca. Po otwarciu onego teraźnieyszy Imperator oddaie mu go i życzy szczęścia; lecz syn rzuca testament i swoie przeznaczenie do tronu pod nogi oyca, niechcąc z krzywdą iego nosić korony. Zubow z niektòremi magnatami miał bydź na tym testamencie podpisany, i dla tego został wnet oddalony. Za nieboszki Imperatorowy bardzo sobie despotycznie postępował, nikogo do Imperatorowy nie przypuścił, ieżeli nie był tak iak on chciał ubraoy; teraz zaś każdy człowiek niech będzie iak chce ubrany, ma prawo z monarchą mowienia.

Z Wilna d. 8. Marca.

Dnia 6 t. m. JPan Bułhakow na obięcie gubernii Litewskiey tu przybył i w pałacu do Biskupow Willeńskich należącego stanął. Xżę Repnin także tu iest spodziewany. Wybrani na seymikach delegaci do assystowania Imperatorowi na koronacyą w Moskwie JPP. Radziszewski, Wołłowicz i Chreptowicz dnia wczorayszego w podroż do Moskwy ztąd się udali. Sąd naywyższy appellacyyny w krotce tu ma bydź z obywateli Litewskich na seymikach wybranych ustanowiony; prezesem iego ma bydź Tyszkiewicz bywszy marszałek Litewski.

Z Petersburga d. 28. Lutego.

Z naywyższego rozkazu oznaymiono tu wszystkie tytuły Imperatora, adres i formy rożnych dokumentow, rozkazow i prozb. Cały tytuł Imperatora iest takowy: " Z łaski Naywyższego Boga, My Paweł Pierwszy Imperator i samowładca wszech Rossyy, Moskwy, Kiiowa, Włodzimierza, Nowogrodu, Car Kasanu, Car Astrachanii, Car Syberyi, Car Tauryckiey Chersonu, Pan na Pleskowie, i Wielki Xżę Smoleński, Litewski, Wołyński i Podolski, Xżę Estonii, Inflantow, Kurlandyi i Semigalii, Żmudzi, Karelii, Tweru, Jugurii, Permii, Wiatka, Wolgarii, i innych kraiow; Pan i W. Xżę Nowogrodu niższego, Tszernigowa, Riasanu, Połocka, Rostowa, Jarosławia, Belo-Osersk, Udorii, Obdorii, Kondii, Witepska, Mścisławia i wszystkich połnocnych prowincyy i Pan kraiu Iwerii, Pan Kartalińskiego i Grusińskiego Carow, iako też Kabardyńskiego kraiu, Czerkasów, i zagornich Xięstw i innych dziedzic i samowładca; Sukcessor Norwegii Xżę Schleswig-Holstein, Stormarn, Ditmarsen i Oldenburga, także Pan na Jewer &c. &c. &c. „ Zaczęcie w prozbach &c. takie ma bydź: " Nayiaśnieyszy, Naypotężnieyszy Panie i Imperatorze Pawle Pietrowiczu, Samowładco wszech Rossyy, Nayłaskawszy Panie. „

Z Konstantynopola d. 25. Stycznia.

Oto iest przemowa, ktorą Francuzki ambassador Aubert-Dubayet do *W*ielkiego Sułtana pod czas audyencyi d. 17 stycznia miał:

Ambassador wolnego ludu, ktory walczy i tryumfuie nad sprzysiężoną Europą, mam rozkaz od wykonawczego dyrektoryatu, ktory mnie do *W*. C. Mci posyła, wyrazić Mu naywyższy szacunek i przychylność wszyskich Francuzow. Dyrektoryat przebiegaiąc w swym męztwie liczbę przeszłych i teraźnieyszych swych nieprzyiacioł, widzi z naywiększym ukontentowaniem, iż W. Cessarz Muzułmanow niemal sam mu się wiernem i wspaniałem przyiacielem pozostał. Przeznaczenie uwieńczaiąc zwycięztwem wspaniałe natężenia Francuzow, chciało unieśmiertelnić cnoty W. C. Mci. Dzisiay poważam się W. C. Mci iako zakład szczerey przychylności rzeczypospolitey Francuzki usługi konney artylleryi z armatami i haubicami ofiarować. Ofiaruię Mu rzadki zbior talentow kompanią artystow, ktorzy w iego państwie rozszerzą sztuki i nayużytecznieysze nauki, zwłaszcza w tym czasie kiedy arsenał W. C. Mci okazuie Europie wiadomość Francuzką, a zręczność ministrow Ottomańskich, ktorzy pod dozorem cnotliwego W. C. Mci W. Wezyrą nim zawiaduią.

DONIESIENIA.

Gdy ze strony tuteyszego Południowo Pruskiego rządu, został sukcessyyny likwitacyyny proces względem pozostałości po zmarłym w miesiącu lipcu roku 1791. w klasztorze Lubiszewskim, w cyrkule Kostańskim, bez testamentu, Urodzonym X. Jozefie Damianie Sadowskim, tytularnym opacie reguły S. Benedykta w Orłowie, dawniey bywszym przeorze, leżącego w Krakowskim klasztoru Tynieckiego, otwarty; wzywaią się zatym publicznie, iego nieznaiomi sukcessorowie i wierzyciele, a szczególniey zaś niewiadomo gdzie się znayduiące dzieci od brata zmarłego, to iest 5 pozostałych dzieci równie po zmarłym urodzonym Władysławie Sadowskim, iako to: 1. Wincenty, 2. Jakób, 3. Jan, 4. Stanisław Stadoscy, którzy w woysku niegdyś Polskim służyli, 5. Anna Sadowska, która na Ukrainie za Haskowskiego, niegdyś porucznika Polskiego w zameście poszła; tudzież maiąca się w Krakowie w Klasztorze znaydować Magdalena Sadowska, córka Kazimierza Sadowskiego, lub ieżeli umarła iey sukcessorowie, iako też klasztor Tyniecki, aby się za ninieyszym, na wyznaczony od konsyliarza rządowego Heriny termin, na dzień 6. lipca roku 1797. w tuteyszym rządzie, przed południem o godzinie 10, z dowodami okazuiącemi prawo do pozostałości po wzmiankowanym wyżey Opacie Sadowskim, albo osobiście, albo przez umocowanych do tego, i opatrzonych informacyami, stawili, bo inaczey ieżeli się niestawią, proces będzie podług przepisow ukończony, i cała pozostałość Urodzonemu Jozefowi Sadowskiemu w Niegowniczkach pod Olkuszem, w Krakowskim, ktory się iuż iako syn od brata zmarłego wywiodł, i temu który się ieszcze iako prawy sukcessor wylegitimuie, wydana będzie, a wszystkich innych do sukcessyi roszczących sobie pretensye z ich dowodami do posiadaczow na potym, całey sukcessyi podług prawa kraiowego odeśle się. Z resztą dla o podal mieszkaiących sukcessorow i wierzycieli, którzy odległości mieysca lub dla innych okoliczności prawnych, niemogli by się tu na wyznaczony termin osobiście stawić i tu niemieli żadnych znaiomości, proponuie im się kommissarzy sprawiedliwości Wolfa, Markowskiego, Gebharda, i Guderyana, żeby sobie iednego z pomiedzy nich obrali, i tego dostateczną informacya i pełnomocnictwem dla popierania ich prawey sprawy opatrzyli. Wydane w Poznaniu dnia 26. Września 1796.

Urodzeni Michał i Franciszek Tomiccy bracia rodzeni, chcąc się dowiedzieć o życiu Michała Tomickiego stryia swego rodzonego, ktory ieszcze przed rokiem 1753 z Woiewodztwa przedtym Krakowskiego oddalił się, oraz o pozostałych może naturalnych iego sukcessorach. Upraszaią wszystkich, ktorych ninieysza odezwa doyść może, aby o potrzebny iuż powyższey wiadomości, do kantoru Gazety Polskiey Krakowskiey doniesienie swoie uczynić raczyli, gdy w razie niebędacych iuż przy życiu rekwirowanych osob, sami wraz z siostrami, substancyi po Michale Tomickim, iako rodzonym stryiu pozostałey, dopominać się będą mieli prawo.

Von dem von Sr. k. k. apostol. Maiestät bestättigten Mährischen Wittwen und Weisen-institut für alle k. k. Erbländer wird hiemit dem Publikum bekannt gemacht: daß nachdem der Hochedelgebohrne Herr Augustin Reichmann von Hochkirchen, Sr. k. k. apost. Majestät Rath bei dem Westgalizischen Gubernium zu Krakau, zum Behuf der Wittwen und Weisen die Repräsentation dieses Instituts für Ost- und Westgalizien übernommen hat; sich alle diejenigen, welche dieser Wittwen und Weisen Versorgungsanstalt beizutretten gedenken, obbenannten Herrn Gubernialrath zu verwenden, bei demselben die Modalitäten einzuholen, und durch ihn den Beitritt zu bewirken haben. So geschehen Olmütz den 28. Hornung 1797.

Od J. C. K. Apostolskiey Mści. ustanowionego w Morawii Wdow i Sierot dla wszystkich Cesarsko Krolewskich dziedzicznych kraiow, Instytutu podaie się Publiczności do wiadomości: iż W. Jmć. P. Augustyn Reichmann v. Hochkirchen J. C. K. Mści Konsyliarz przy Gubernium Zachodniey Galicyi w Krakowie na rzecz Wdow i Sierot reprezentacyą przy Instytucie dla Wschodniey i Zachodniey Galicyi na siebie przyiął; więc wszyscy ktorzy się chcą do tego Instytutu wpisać do wyżey wspomnionego Gubernialnego Konsyliarza udać się maią, i od niego informacyą powziąwszy mogą się wpisać. W Ołomuńcu dnia 28. Lutego 1797.